

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครุศิลป์ศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษานาภาคกลาง

นางสาวกานดา พงษ์หา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรปวชฯ ภาครุคณ์ความหมาย

ภาควิชาศิลป์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-283-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018191

JOB SATISFACTION OF ART TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF
THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, CENTRAL REGION

Miss Kangana Pongha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-283-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศิลปศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษาในภาคกลาง
โดย	นางสาวกานยุจนา พงษ์หา
ภาควิชา	ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. สุสัมฤทธิ์ ศรีบูรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์วิทยาบัณฑิต

..... *กานต์* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วิชราทัย)

คณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ)

Mr. and Mrs. *[Signature]*

(อาจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี)

ການສັງລະອຽດ ກຽມການ

ภาษาไทย พงษ์หา : ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครุศิลปศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษาในภาคกลาง (JOB SATISFACTION OF ART TEACHERS IN SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION, CENTRAL REGION) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.สุลักษณ์ ศรีบูร, 125 หน้า.
ISBN 974-581-283-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครุศิลปศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง และ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในการ
ปฏิบัติงานระหว่างครุศิลปศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด และโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด
ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือครุศิลปศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ชึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง
65 โรงเรียน จำนวน 195 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 166 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85 วิเคราะห์ข้อมูลโดย
หาค่าร้อยละ มีชั้นเฉลี่ย เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ
ครุศิลปศึกษาทั้งสองกลุ่มด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยได้พบว่า

- องค์ประกอบที่ทำให้ครุศิลปศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่
ในระดับมาก มี 7 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับคือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความมั่นคงในการทำงาน
ความสำเร็จในการทำงาน ความสมัพนธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน สถานภาพทางสังคม ความ
ก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน นายหายและกระบวนการบริหารงาน องค์ประกอบที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย มี
2 องค์ประกอบคือ สภาพแวดล้อมในการทำงาน เงินเดือนและผลประโยชน์เกือบกูล
- เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานระหว่างครุศิลปศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา^{ประจำจังหวัด} และโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ในด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ เงินเดือนและผลประโยชน์เกือบกูล สถานภาพทางสังคม ส่วนใน
ด้านอื่นๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ภาควิชาศิลปศึกษา
สาขาวิชาศิลปศึกษา
ปีการศึกษา2534

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C4243391 : MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD : ART EDUCATION/SECONDARY SCHOOL

KANGANA PONGHA : JOB SATISFACTION OF ART TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, CENTRAL REGION. THESIS ADVISOR : DR. SULAK SRIBURI
125 PP. ISBN 974-581-283-8

The purposes of this study were to investigate the job satisfaction of art teachers in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education located in Central Region of Thailand, and to compare job satisfaction of art teachers between art teachers in schools of municipal and sanitary area.

The population sample were the art teachers who were teaching in secondary schools under the Jurisdiction of the Department of General Education. The 195 questionnaires were sent to 65 schools in Central Region. The total of 166 questionnaires or 85 percent were returned. The statistical for data analysis were percentage, means, standard deviation. And t-test were used to compare the statistical significant difference of job satisfaction between those two groups of art teachers.

The results were as follow :

1. The factors of job satisfaction which rated by art teachers at the high level were orderly listed as followings: the nature of work, job security, job achievement, interpersonal relationship between administrators and peers, social status, succession in duty, policy and administration. And two factors of job satisfaction which rated at the little level were the working environment and salary and fring.

2. When the comparison of the statistical significant difference of job statisfaction at the level of .05 between art teachers in schools of municipal area and in sanitary area were conducted, it was found that there were statiscal significant difference in the aspects of the nature of work, the salary and fring but there were no statistical significant difference in the other aspects.

ภาควิชาศิลปศึกษา
สาขาวิชาศิลปศึกษา
ปีการศึกษา2534

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประจำ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร. สลักษณ์ ศรีบุรี
ที่ค่อยให้ความช่วยเหลือคุณ เอาใจใส่ ให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดีในการตรวจเนื้อหาสาระ
และแก้ไขในจุดบกพร่องต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบคุณ
พระคุณท่านอาจารย์มา ณ โอกาสสั้น และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. เกษร มีตະชาวี
อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉลอง สุนทร盂ท์
หัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา วิทยาลัยครุภัณฑ์ศิลปะฯ และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ที่ได้ให้
คำปรึกษาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอบขอบพระคุณ คุณมานิตย์ บุญประเสริฐ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ธนาคารกรุงเทพจำกัด สาขา
ราชบูรี ที่เคยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด อีกทั้งเคยช่วยเหลือสนับสนุนในด้าน¹
ต่างๆ ด้วยตัวเองมา และขอบคุณผู้มีอุปการะคุณหลายๆ ท่าน เช่น คุณสุรินทร์ ลีลย์ยิ่งยง
เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ ธนาคารกรุงไทย สำนักงานใหญ่ ที่ให้ความช่วยเหลือตั้งแต่แรกเริ่มที่เข้า²
มาศึกษา ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คุณวนิดา พัฒนาศรี พนักงานอุปการ สถาบันประชาธิรัตน์³
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านที่พักรากศัย และการพิมพ์งานต่างๆ รวมทั้ง⁴
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งเป็นเพื่อสาวที่ดีมากที่เคยห่วงใยมาโดยตลอด คุณสากล เชียสกุล นักวิจัย⁵
สถาบันประชาธิรัตน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาช่วยเหลือแนะนำในด้านต่างๆ และช่วย⁶
จัดทำโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลให้เป็นอย่างดี คุณนิติกร ใจจนวิภาต อาจารย์พิเศษ สำนักศึกษา⁷
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย และที่⁸
สำคัญเป็นอย่างยิ่งท่อง不過ขอบขอบพระคุณบุคคลทั้ง 2 ท่าน คือ คุณไกศลและคุณสาวลี⁹
ไหประเสริฐสุน พี่ห่วงใยเคยเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือ ให้ที่พักรากศัย ตลอดจนอาหารการกินอย่าง¹⁰
อุดมสมบูรณ์ตลอดมา ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่อบอุ่นและปลาบปลื้มที่ได้มีโอกาสมาอยู่ใกล้ชิดกับผู้มี¹¹
อุปการะคุณและบุคคลดังกล่าว ซึ่งการกระทำต่างๆ ที่มีต่อข้าพเจ้าจะตราตรึงและอยู่ในความ¹²
ทรงจำของข้าพเจ้าตลอดไป

และทำบุญตักบาตรขอ加持 คุณพ่อสวัสดิ์ คุณแม่บุญลิน พงษ์หา บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด ที่ให้ชีวิตที่ดี ให้แสงสว่างนำทางแก่ข้าพเจ้า จนข้าพเจ้าสามารถประสบผลสำเร็จมาได้จนถึงวันนี้

กฤษณา พงษ์หาร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
กิตติกรรมประกาศ.....	๒
สารบัญตาราง.....	๓

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของบัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ค่าจำกัดความใน การวิจัย.....	8
วิธีด้านการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	10
ทฤษฎีพื้นฐานในการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	12
องค์ประกอบและปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	15
ความพึงพอใจที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูศิลปศึกษา.....	19
งานวิจัยในประเทศไทย.....	29
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	34
 3 วิธีด้านการวิจัย.....	40
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	40
การศึกษาข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	40
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
	ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม.....	41
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
	การรายงานผลการวิจัย.....	45
4	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	วัดถูประสังค์ของการวิจัย.....	46
	ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	46
	ผลการวิเคราะห์.....	46
5	สรุปผลการวิจัย ภภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
	สรุปผลการวิจัย.....	74
	ภภิปรายผลการวิจัย.....	78
	ข้อเสนอแนะ.....	90
	บรรณานุกรม.....	93
	ภาคผนวก.....	103
	ประวัติผู้เขียน.....	116

สารบัญสารทั่วไป

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	47
2 ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของครูศิลปศึกษาที่มีต่อองค์ประกอบในการปฏิบัติงาน.....	50
3 ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของครูศิลปศึกษาที่มีต่อองค์ประกอบในการปฏิบัติงานตามลำดับ.....	51
4 การเปรียบเทียบการจัดลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานระหว่างครูศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีจั้งหวัด และครูศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีจ้าอ่า เกือในภาคกลาง ที่มีต่อองค์ประกอบในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ.....	53
5 เปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างครูศิลปศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาปีจ้า ปีจั้งหวัด และครูศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีจ้าอ่า เกือ ที่มีต่อองค์ประกอบในการปฏิบัติงานทั้ง 13 ประการ.....	54
6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ.....	56
7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านความสำเร็จในการทำงาน.....	58
8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	60
9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านความมั่นคงในการทำงาน.....	62
10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการทำงาน....	64
11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านเงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล....	66
12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านสถานภาพทางลังคม.....	68
13 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านนโยบายและการบริหารงาน.....	70
14 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน.....	72